

Research Article

The Development of Women's Sports: Content Analysis of Research in the Last Decade

Shahram Shafiee*¹, Seyedeh Zahra Mirzamani²

1. Department of Sports Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, University of Guilan, Rasht, Iran

2. Department of Sports Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, University of Guilan, Rasht, Iran

Received: 16/03/2025, Accepted: 10/07/2025, Online Published: 20/08/2025

* Corresponding Author: shahram shafiee, E-mail: Shafiee_shahram@guilan.ac.ir

How to Cite: Shafiee, Sh; Mirzamani, S. Z. (2025). The Development of Women's Sports: Content Analysis of Research in the Last Decade. *Research on Women's Sport*, 2(6), 27-50. In Persian. Doi: 10.22089/rws.2025.17885.1060

Extended Abstract

Background and Purpose

Historically, women have faced numerous social challenges, one of the most significant being limited access and opportunity to participate in sports activities (Eidi, Bakhshi Chenari, and Fadaei Dehcheshmeh, 2019). Despite ample evidence documenting the multifaceted benefits of regular sports participation, women and girls globally continue to exhibit lower rates of engagement in physical activity compared to men (Laar, Zhang, Yu, Uwaya, and Ashraf, 2019). A variety of factors contribute to this disparity, including family economic status, religious beliefs, cultural norms, and broader social determinants, all of which shape women's sports involvement and commitment (Hashemi, Tejjari, Sajjadi Hazaveh, and Amirtash, 2022).

Data from 2018 indicate that more than one-quarter of adults globally fail to meet recommended physical activity levels, with inactivity more prevalent among women (31.7%) compared to men (23.4%) (Kontopantelis et al., 2018). Women's sports, especially in traditionally conservative societies, have consistently faced particular barriers including gender discrimination, religious and cultural restrictions, insufficient sports infrastructure tailored for women, and limited institutional support from government and social entities. Globally and within professional sectors, female athletes often receive less financial backing and visibility than their male counterparts, restricting their opportunities for advancement and recognition (Zaeri Esfahani, 2021).

Given these obstacles, research focused on the development of women's sports is critically important. Such research provides the evidence base necessary for crafting effective policies and strategic frameworks aimed at overcoming existing barriers. By analyzing the breadth of studies conducted in this field, researchers and policymakers can better understand challenges and develop targeted solutions to promote women's active participation and loyalty in sports. Application of these insights at the macro-planning level has the potential to accelerate progress in women's sports development, thereby increasing female participation rates across diverse societies.

Methods

This research adopted a quantitative content analysis methodology with a descriptive-analytical design to systematically describe and evaluate scholarly articles related to women's sports development. The study population encompassed scientific research articles published between 2014 and 2024 examining various dimensions and aspects of female sports advancement.

Comprehensive database searches were conducted across multiple repositories including Civilica, the Regional Information Center for Science and Technology, Zadani, Magiran, Noormags, the Comprehensive Portal of Humanities, the Scientific Information Database of Jahad Daneshgahi, and the Islamic World Science Citation Center. The search strategy employed keywords such as "development of women's sports," "obstacles and factors influencing women's sports development," and "women's participation in sports," yielding 85 eligible articles subjected to content analysis.

Results

Analysis revealed that the majority of reviewed articles focused on the factors influencing the development of women's sports, reflecting researchers' intent to identify leverage points for enhancing female athletic participation. The next most common theme concerned barriers impeding development. Articles addressing challenges and strategies for advancing women's sports accounted for the smallest proportion, underscoring a gap in applied intervention research. The publication venues for this body of work were predominantly domain-specific journals. The Journal of Sports Management Studies featured the highest number of articles, followed by Strategic Studies of Youth Sports, the Journal of Sports Management, Communication Management in Sports Media, Contemporary Research in Sports Management, Management and Development of Sports, Research in Educational Sports, and Scientific-Research Quarterly of Women and Society, respectively. Non-sports management journals contributed the fewest publications.

Temporal trends indicate heightened research interest in women's sports, with peaks in 2022 and 2024, suggesting growing academic attention to this field in recent years. Methodologically, 42.35% of studies employed quantitative methods, 30.59% utilized qualitative approaches, and 27.06% adopted mixed methodology designs.

The vast majority of quantitative analyses were conducted using Partial Least Squares (PLS) structural equation modeling (72.06%), with SPSS employed in 16.17% of cases, likely reflecting the quantitative predominance. Data collection predominantly involved the use of questionnaires (57 articles), with checklists appearing infrequently.

Qualitative research methodologies included thematic analysis, grounded theory, and phenomenology as the most prevalent, while the Q methodology was least represented.

Conclusion

Through comprehensive content analysis of 85 articles sourced from reputable scientific journals and databases, this study demonstrates that women's sports development has gained significant scholarly focus over the past decade within Iranian and regional contexts. The prevailing emphasis on identifying factors and barriers lays a critical foundation for effective intervention design and policy planning.

The prevalent use of advanced quantitative analytical techniques such as structural equation modeling reflects researchers' commitment to rigorously elucidate complex, multivariate relationships. Complementarily, qualitative methods facilitate in-depth understanding of women's lived experiences, challenges, and perspectives within the sports domain.

Despite this progress, findings highlight an ongoing need to intensify scholarly attention on the challenges and strategic solutions pertinent to women's sports development.

Keywords: Women's Sports Participation, Sports Development, Women's Sports, Technology and Sports Media

Article Message

This study provides an analytical overview of research trends, challenges, and advances related to women's sports development. It identifies core strengths, persistent weaknesses, and unmet research needs essential for elevating the quality and inclusivity of women's sports. The analysis underscores the expanding recognition of women's sports as a vital area requiring sustained investment and policy support to ensure equitable opportunities and resources.

Ethical Considerations

The authors affirm adherence to all ethical standards relevant to conducting and reporting research.

Authors' Contributions

Corresponding Author: Dr. Shahram Shafiee – Conceptualization (100%), Data Collection (20%), Data Analysis (40%), Writing – Review (50%) and Editing (40%), Project Administration (70%).

Second Author: Seyedeh Zahra Mirzamani – Data Collection (80%), Data Analysis (60%), Writing – Original Draft (70%), Review (50%) and Editing (60%), Literature Review (100%).

Conflict of Interest

The authors declare no conflicts of interest related to the publication of this manuscript.

Acknowledgments

The authors extend gratitude to all individuals, sports clubs, coaches, federations, and athletes who supported and participated in the research process.

پژوهش در ورزش زنان

Journal homepage: <https://spsvj.ssric.ac.ir>

نوع مقاله: پژوهشی

توسعه ورزش زنان: تحلیل محتوای پژوهش‌های یک دهه اخیر

شهرام شفیعی*^۱، سیده زهرا میرزمانی^۲

۱. گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران

۲. گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۲/۲۶، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۴/۱۹، تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۴/۰۴/۲۹

*نویسنده مسئول: شهرام شفیعی، E-mail: Shafiee_shahram@guilan.ac.ir

How to Cite: Shafiee, Sh; Mirzamani, S. Z. (2025). The Development of Women's Sports: Content Analysis of Research in the Last Decade. *Research on Women's Sport*, 2(6), 27-50. In Persian. Doi: 10.22089/rws.2025.17885.1060

چکیده

هدف پژوهش حاضر، بررسی توسعه ورزش زنان براساس تحلیل محتوای پژوهش‌های یک دهه اخیر بود. جامعه پژوهش شامل مقاله‌های موجود در پایگاه‌های داده سیویلیکا، مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی، علوم و فناوری، زدنی، مگ‌ایران، مجلات نور، پورتال جامع علوم انسانی، پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی، پایگاه استنادی علوم جهان اسلام و همچنین نشریه‌های مختلف در حوزه مدیریت ورزشی، مدیریت، جامعه‌شناسی، علوم حرکتی و رفتاری، علوم پزشکی و سلامت و علوم سیاسی بود. کلمات کلیدی «توسعه ورزش زنان، توسعه ورزش بانوان، موانع و عوامل توسعه ورزش زنان و مشارکت زنان در ورزش» در پایگاه‌های نام‌برده جست‌وجو شد و سپس ۸۵ مقاله از طریق تحلیل محتوا بررسی و تحلیل شد. نتایج نشان داد که این پژوهش‌ها را می‌توان در هفت حوزه مرتبط با توسعه ورزش زنان همچون عوامل مؤثر، موانع توسعه، مشارکت زنان در ورزش، فناوری و رسانه راهکارها، استراتژی‌ها و چالش‌های توسعه ورزش زنان طبقه‌بندی کرد. از بین نشریه‌های مرتبط، چهار نشریه مطالعات مدیریت ورزشی، مطالعات راهبردی ورزش جوانان، نشریه مدیریت ورزشی و مدیریت ارتباط در رسانه‌های ورزشی، بیشترین مقالات را در حوزه ورزش زنان منتشر کردند. بیشترین مقالات این حوزه در سه سال اخیر به چاپ رسید و همچنین روش تحقیق کمی در بیش از ۴۲/۳۵ درصد پژوهش‌ها به کار رفته است. نتایج حاکی از آن بود که این حوزه به طور درخور توجهی در سال‌های اخیر مدنظر پژوهشگران قرار گرفته است و این موضوع به عنوان حوزه پژوهشی در حال رشد شناخته می‌شود، اما توجه بیشتر به چالش‌ها و استراتژی‌های توسعه نیاز است.

واژگان کلیدی: مشارکت ورزشی زنان، توسعه ورزش، ورزش زنان، فناوری و رسانه ورزشی.

مقدمه

ورزش، پدیده‌ای اجتماعی در دنیا پذیرفته شده است (فراهانی و همکاران، ۲۰۱۷). سازمان ملل در سال ۲۰۰۳ در بیانیه‌ای اعلام کرد که دولت‌ها باید فرصت شرکت در ورزش و فعالیت‌های بدنی را برای همه افراد جامعه فراهم کنند (راسخ و همکاران، ۲۰۱۹). علاوه بر این، جهان به سرعت در حال تغییر و پیشرفت است و ملت‌ها به دنبال تلاش برای توسعه و پیشرفت بیشتر هستند. ورزش نیز به عنوان مقوله‌ای مهم، برای ملت‌ها و دولت‌ها به عنوان اهرمی برای توسعه شناخته به کار گرفته شده است (پورکیانی و همکاران، ۲۰۱۷). لورمور^۱ (۲۰۰۸) ورزش را موتور جدید توسعه می‌نامد و معتقد است که استفاده از ورزش برای اهداف توسعه باید به صورت دقیق‌تری ارزیابی شود و به نحوی دنبال شود که همه اقشار جامعه را در بر بگیرد (لورمور، ۲۰۰۸). باوجود لزوم در نظر گرفتن ورزش به عنوان یکی از ابعاد توسعه اجتماعی و فرهنگی در هر جامعه‌ای، پژوهش‌ها نشان داده‌اند که بیش از نیمی از جمعیت جهان در فعالیت فیزیکی کافی برای حفظ سلامت شرکت نمی‌کنند (افروزه و همکاران، ۲۰۲۱). از سوی دیگر، زنان به نوان یکی از مهم‌ترین گروه‌های اجتماعی که بیش از نیمی از جمعیت هر کشور را در بر می‌گیرند و سنگ بنای اصلی خانواده محسوب می‌شوند، نقش کلیدی در توسعه ورزشی دارند. با افزایش مشارکت زنان در ورزش، نه تنها سلامت جسمی و روحی آن‌ها بهبود می‌یابد، بلکه به تقویت بنیان‌های اجتماعی و فرهنگی نیز کمک می‌شود (حکمت و همکاران، ۲۰۲۰). در همین راستا، شعار بخش جمعیت سازمان ملل متحد یعنی زنان سالم جهان سالم، حاوی این حقیقت است که زنان به عنوان متولیان سلامت خانواده نقش مهمی در حفظ سلامت و رفاه جوامع خود بازی می‌کنند؛ از این رو سلامتی به عنوان نیاز اساسی برای زندگی شادتر و سالم‌تر می‌تواند از راه‌های بسیاری به دست آید و برنامه‌های ورزشی زنان نیز پاسخ مشابهی می‌دهند (افروزه و همکاران، ۲۰۲۱). علاوه بر این، با توجه به جایگاه بانوان در جامعه و خانواده توجه به وضعیت روحی و جسمی سالم زنان ضروری است (ملکی و همکاران، ۲۰۱۶؛ صادقی‌پور، و همکاران، ۲۰۱۵).

در کشورهای مختلف دنیا مدل‌های مختلفی برای توسعه ورزش به کار گرفته شده است. در ایران نیز طرح جامع ورزش کشور، توسعه مبتنی بر افزایش مشارکت افراد از سطح ورزش پرورشی و همگانی تا رسیدن به سطح قهرمانی و سپس حرفه‌ای است (میرشکاران و همکاران، ۲۰۲۰). درحقیقت، مدل توسعه ورزش ایران هرمی سلسله‌مراتبی از پایین به بالا را هدف قرار داده است که چهار سطح ذکر شده را در برمی‌گیرد. در پایین‌ترین سطح مدل، ورزش پرورشی با بیشترین مشارکت‌کننده و در رأس آن، ورزش حرفه‌ای با کمترین مشارکت‌کننده قرار دارد. این طرح هیچ‌گاه در کشور اجرا نشده است، اما این مدل اساس توسعه ورزش در ایران قرار گرفته است (رمضانی‌نژاد و همکاران، ۲۰۱۵). توسعه ورزش زنان بخشی مهم از توسعه اقتصادی-اجتماعی ملی است؛ چراکه به دلیل قرار داشتن بانوان در بطن جامعه تأثیر ورزش دستاوردی فراتر از نتایج ورزشی با خود به همراه خواهد داشت. رواج ورزش بانوان موجب افزایش نشاط اجتماعی بهره‌وری ملی شده و همچنین ارتقای ورزش قهرمانی موجب زبانزد شدن نام ملت‌ها می‌شود؛ از این رو دستاوردهای توسعه ورزش زنان دایره‌ای گسترده دارد و موجب رونق اقتصادی و شکوفایی اجتماعی می‌شود (اسماعیل‌پور و همکاران، ۲۰۲۲).

زنان از دیرباز با مسائل و مشکلات اجتماعی زیادی مواجه بوده‌اند. یکی از این مشکلات، فقدان فرصت و نبود امکان پرداختن به ورزش در تاریخی نه‌چندان دور است (عیدی و همکاران، ۲۰۱۹). با وجود تمام فواید بی‌شمار، ورزش بیشتر مردم به‌ویژه زنان و دختران در فعالیت‌های ورزشی منظم شرکت نمی‌کنند (لار^۲ و همکاران، ۲۰۱۹). زنان و دختران در ورزش با مشکلات زیادی روبه‌رو هستند وضعیت اقتصادی خانواده، مذهب و فرهنگ و عوامل اجتماعی نقش عمده‌ای در

1. Levermore

2. Laar

مشارکت و وفاداری ورزشی آن‌ها دارند (هاشمی و همکاران، ۲۰۲۲). نتایج تحقیقات در سال ۲۰۱۸ نشان می‌دهد، بیش از یک‌چهارم بزرگسالان در جهان از نظر جسمی به اندازه کافی فعالیت جسمانی ندارند و در بیشتر کشورها زنان در مقایسه با مردان کمتر فعال هستند؛ به طوری که آمار نشان می‌دهد، متوسط جهانی زنان غیرفعال ۳۱/۷ درصد و مردان غیرفعال ۲۳/۴ درصد است (کانتوپانتلیس^۱ و همکاران، ۲۰۱۸). علاوه بر این، در بسیاری از جوامع، زنان به‌ویژه در فرهنگ‌های محافظه‌کارانه و سنتی از حضور فعال در فعالیت‌های ورزشی محروم بوده‌اند؛ با این حال، در چند دهه اخیر، تحولات چشمگیری در زمینه مشارکت زنان در ورزش‌های مختلف به‌ویژه در سطوح حرفه‌ای و قهرمانی رخ داده است. این تغییرات به‌ویژه با توجه به روندهای جهانی برابری جنسیتی، توسعه جنبش‌های حقوق زنان و ترویج برابری در فرصت‌ها، به طور فزاینده‌ای در حال گسترش است (عظیمی و همکاران، ۲۰۱۵). یکی از مهم‌ترین عرصه‌هایی که در این زمینه مدنظر قرار گرفته، ورزش زنان است. پژوهش‌های متعدد نشان می‌دهند که توسعه ورزش زنان نه تنها به بهبود سلامت جسمی و روانی زنان کمک می‌کند، بلکه می‌تواند نقش مهمی در ارتقای برابری جنسیتی و توانمندسازی اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی زنان نیز ایفا کند. با وجود پیشرفت‌ها، هنوز چالش‌ها و موانع متعددی بر سر راه مشارکت فعال زنان در ورزش وجود دارد که در بسیاری از پژوهش‌ها به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه بررسی شده است (نقدی و همکاران، ۲۰۱۱).

ورزش زنان، به‌ویژه در جوامع با ساختارهای اجتماعی و فرهنگی محافظه‌کارانه، همواره با چالش‌ها و محدودیت‌هایی مواجه بوده است. این چالش‌ها مواردی همچون تبعیض‌های جنسیتی، محدودیت‌های فرهنگی و دینی، کمبود زیرساخت‌های ورزشی ویژه زنان و حتی فقدان حمایت‌های لازم از سوی دولت‌ها و نهادهای اجتماعی برای توسعه ورزش زنان است. در بسیاری از کشورها حتی در سطح جهانی، به‌ویژه در بخش‌های حرفه‌ای، ورزش زنان کمتر از ورزش مردان حمایت می‌شود؛ در نتیجه فرصت‌های پیشرفت و دیده‌شدن برای ورزشکاران زن به‌شدت محدود است (زائری اصفهانی، ۲۰۲۱). در کشورهای مختلف، پژوهش‌ها به بررسی این چالش‌ها و موانع پرداخته‌اند و به طور خاص به نحوه تأثیر سیاست‌های اجتماعی و فرهنگی بر مشارکت زنان در ورزش‌ها اشاره کرده‌اند. برخی از پژوهش‌ها تأکید کرده‌اند که توسعه ورزش زنان علاوه بر بهبود شرایط فیزیکی و روانی منجر به افزایش سطح اعتمادبه‌نفس و نقش اجتماعی زنان در جامعه می‌شود. همچنین پژوهش‌های دیگر نشان داده‌اند که مشارکت در ورزش می‌تواند فرصتی برای شکستن ساختارهای اجتماعی محدودکننده و تقویت هویت و عزت‌نفس زنان باشد (هانکوک^۲ و همکاران، ۲۰۱۳).

از سوی دیگر، پژوهش‌ها به این نکته اشاره کرده‌اند که عوامل فرهنگی و اجتماعی همچنان مانع از مشارکت فعال زنان در بسیاری از ورزش‌ها هستند. در جوامع سنتی‌تر، تصور عمومی این است که ورزش‌هایی مانند فوتبال یا کشتی برای مردان است و حضور زنان در این ورزش‌ها امری ناپسند یا نامناسب تلقی می‌شود (جوشوا^۳ و همکاران، ۲۰۱۳)؛ در حالی که بسیاری از زنان از مزایای فعالیت‌های ورزشی بی‌بهره‌اند و حتی ممکن است به دلیل محدودیت‌های اجتماعی مجبور به دست کشیدن از علاقه‌مندی‌های ورزشی خود شوند. همچنین پژوهش‌های مختلف نشان داده‌اند، حتی در جوامعی که زنان به طور گسترده‌تری در فعالیت‌های ورزشی مشارکت دارند، همچنان مشکلاتی چون نابرابری‌های دسترسی به امکانات ورزشی، تفاوت‌های آشکار در حقوق و دستمزد ورزشکاران زن نسبت به مردان و چالش‌های روانی مرتبط با رقابت‌های ورزشی برای زنان وجود دارد (اوسل و دالمون^۴، ۲۰۲۵)؛ بنابراین برای توسعه ورزش زنان به سیاست‌ها و اقدامات مؤثری

-
1. Kontopantelis
 2. Hancock
 3. Joshua
 4. Avcil & Dalaman

نیاز است که در آن‌ها نه تنها موانع ساختاری و فرهنگی شناسایی و برطرف شوند، بلکه فضاهایی برای رشد و شکوفایی استعدادهای ورزشی زنان نیز فراهم شود.

یکی از موارد نشان دادن اهمیت یک موضوع، میزان توجه علمی به آن حیطة است. پژوهشگران در زمینه‌های مختلف ورزش زنان مقالات متعددی را ارائه داده‌اند. در چند سال اخیر تمایل محققان علوم ورزشی و به‌ویژه مدیریت ورزش به تحقیقات کیفی و عمیق بیشتر شده است (بیگ‌محمدی و همکاران، ۲۰۲۳). این محققان کوشیده‌اند اندکی از رویکرد پوزیتیویستی و کمی‌گرایی فاصله بگیرند و به روش‌های مختلف تحقیقات کیفی داده‌بنیاد تحلیل محتوا و اسنادی روی آورند؛ البته هنوز نیاز شدید به استفاده از تحقیقات فراتحلیل، مروری، فرامروری، آینده‌پژوهی، فلسفی، تاریخی و خود بازاندیشی یا خود انعکاسی نقد کتاب و... وجود دارد (عاشقی و همکاران، ۲۰۲۲). استفاده از روش‌های کیفی در مدیریت ورزش ابتدا با تحلیل محتوای روزنامه‌های ورزشی و تحلیل محتوای برنامه تلویزیونی ورزشی نود شروع شد. سپس علیزاده (۲۰۱۰) به تحلیل محتوای پژوهش‌های سازمان تربیت‌بدنی گذشته پرداخت و این روند با تحلیل روش‌شناسی پایان‌نامه‌ها و رساله‌های رشته تربیت‌بدنی دانشگاه پیام‌نور براساس روش‌شناسی ادامه یافت (قاسمی، ۲۰۱۴). روش تحلیل محتوا ابزاری برای تفسیر، دسته‌بندی، سازمان‌دهی و ادغام مجموعه‌ای از مستندات مجزا است که درمورد یک موضوع مشترک به کار گرفته می‌شود. هدف اصلی مرور نظام‌مند (تحلیل محتوا)، ارائه بینشی بدیع در یک زمینه پژوهشی، کندوکاو پیشینه پژوهشی آن و آگاه کردن پژوهشگران آینده از پژوهش‌های گذشته است (لطیفی‌فرد و همکاران، ۲۰۲۰). این روش در میان روش‌های تحقیق، ارزشمند شناخته شده است. عینیت، انتظام، عمومیت و تا حد ممکن کمی بودن از ویژگی‌های بارز روش تحلیل محتوا است. ازجمله امتیازهای روش تحلیل محتوا در مقایسه با سایر روش‌ها، امکان عملی انجام آن و دور نگه داشتن یافته‌های پژوهش از نظرهای شخصی و تعصب‌ها است که احتمالاً در سایر روش‌ها تاحدودی کمتر دیده می‌شود (راسخ، ۲۰۲۱).

تحلیل محتوای پژوهش‌های مرتبط با توسعه ورزش زنان به این دلیل که می‌تواند اطلاعات ارزشمندی را در اختیار سیاست‌گذاران، نهادهای اجتماعی و فرهنگی و پژوهشگران قرار دهد تا بتوانند با شناسایی قوت‌ها و ضعف‌ها، راهکارهایی مؤثر برای ارتقای مشارکت زنان در ورزش‌های مختلف طراحی کنند دارای اهمیت بسیار زیادی است. همچنین این تحلیل می‌تواند به روشن شدن چالش‌های کلیدی و موانعی کمک کند که زنان در مسیر حضور و فعالیت در عرصه‌های ورزشی با آن‌ها روبه‌رو هستند. یکی از اهداف این پژوهش‌ها، بررسی تأثیر سیاست‌ها و برنامه‌های توسعه‌ای است که توسط دولت‌ها و نهادهای اجتماعی برای ارتقای مشارکت زنان در ورزش‌ها طراحی شده است. بررسی این سیاست‌ها می‌تواند ضعف‌های این برنامه‌ها را شناسایی کند و پیشنهادهایی برای اصلاح آن‌ها ارائه دهد. همچنین این تحلیل می‌تواند به پژوهشگران کمک کند تا با شفاف‌سازی روابط بین عوامل اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی، مدل‌هایی برای توسعه ورزش زنان با در نظر گرفتن نیازهای واقعی و شرایط فرهنگی و اجتماعی کشورها پیشنهاد کنند.

بررسی پژوهش‌های متعدد نشان داد، با وجود پیشرفت در زمینه پژوهش‌های ورزشی، همچنان در بسیاری از کشورهای جهان به‌ویژه کشورهای درحال توسعه، پژوهش‌های مربوط به ورزش زنان در مقایسه با پژوهش‌های مربوط به ورزش مردان کمتر مدنظر قرار گرفته است (گودرزی و همکاران، ۲۰۲۴). این موضوع به‌ویژه در کشورهای اسلامی و سنتی که نگرش‌های خاصی نسبت به ورزش زنان دارند، نمود بیشتری پیدا می‌کند. علاوه بر این، در بسیاری از پژوهش‌ها به تحلیل جنبه‌های اقتصادی و اجتماعی توسعه ورزش زنان پرداخته نمی‌شود و عمدتاً بر جنبه‌های فیزیکی و روانی تمرکز است. در این راستا، باید گفت که برای ارائه تحلیلی جامع از توسعه ورزش زنان، لازم است به تحلیل محتوای پژوهش‌های مرتبط با ورزش زنان پرداخته شود. این پژوهش‌ها می‌توانند به درک بهتر از موانع و فرصت‌های موجود در مسیر توسعه ورزش زنان کمک کنند و راهکارهایی برای ارتقای مشارکت زنان در فعالیت‌های ورزشی ارائه دهند. برای تحلیل این

پژوهش‌ها لازم است ابعاد مختلف توسعه ورزش زنان از جنبه‌های مختلف بررسی شود. به طور کلی می‌توان گفت که پژوهش‌های مرتبط با توسعه ورزش زنان، از اهمیت بسیاری برخوردارند و می‌توانند نقش مهمی در شکل‌دهی سیاست‌های مؤثر و کارآمد در این زمینه ایفا کنند. با توجه به موانع و چالش‌های موجود، تحلیل این پژوهش‌ها راهکارهایی را برای رفع مشکلات موجود در مسیر توسعه ورزش زنان ارائه می‌دهد. در این راستا، به‌کارگیری یافته‌های این پژوهش‌ها در سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های کلان می‌تواند به پیشرفت چشمگیر ورزش زنان و ارتقای سطح مشارکت آن‌ها در جامعه منجر شود.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نوع تحقیقات کمی و مبتنی بر تحلیل محتوا بود و از رویکرد توصیفی-تحلیلی برای توصیف و ارزیابی محتوای مقالات جامعه هدف استفاده شد. در تحلیل محتوا، عناصر مدنظر گردآوری و طبقه‌بندی شده و تجزیه و تحلیل می‌شود (حافظ‌نیا، ۲۰۰۷). تحلیل محتوا، آزمون نظام‌مند و تکرارپذیر نمادهای ارتباطی است که طی آن ارزش‌های عددی براساس قوانین معتبر اندازه‌گیری به متن نسبت داده می‌شوند. سپس با استفاده از روش‌های آماری روابط بین آن ارزش‌ها تحلیل می‌شود (رایف^۱ و همکاران، ۲۰۰۲). درمورد اعتبار تحقیق نیز باید گفت، برای بررسی روایی پژوهش حاضر، هریک از شاخص‌های مدنظر در مقاله توسط محققان بررسی شد و هر مورد اختلاف، بررسی و بازبینی مجدد شد. از سوی دیگر، در بحث روش‌شناسی، تعدد پژوهش با روش ثابت در موضوعاتی که تأییدشده مجامع علمی باشد، تأییدکننده پژوهش است. جامعه پژوهش این مطالعه، مقاله‌های مرتبط با حوزه‌ها و جنبه‌های مختلف مرتبط با توسعه ورزش زنان انتشاریافته در نشریه‌های علمی پژوهشی در ۱۰ سال اخیر (۱۳۹۳ تا ۱۴۰۳) بود. پژوهشگران با جست‌وجو در پایگاه‌های سیویلیکا^۲، مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی، علوم و فناوری^۳، زدنی^۴، مگ‌ایران^۵، مجلات نور^۶، پورتال جامع علوم انسانی، پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی^۷، پایگاه استنادی علوم جهان اسلام^۸ و همچنین نشریه‌های مختلف در حوزه مدیریت ورزشی، مدیریت، جامعه‌شناسی، علوم حرکتی و رفتاری، علوم پزشکی و سلامت و علوم سیاسی، با جستجوی کلمات کلیدی «توسعه ورزش زنان»، «توسعه ورزش بانوان»، «موانع و عوامل توسعه ورزش زنان» و «مشارکت زنان در ورزش» در پایگاه‌های نام‌برده به ۸۵ مقاله دسترسی یافتند که از طریق تحلیل محتوا، آن‌ها را بررسی و تحلیل کردند.

نتایج

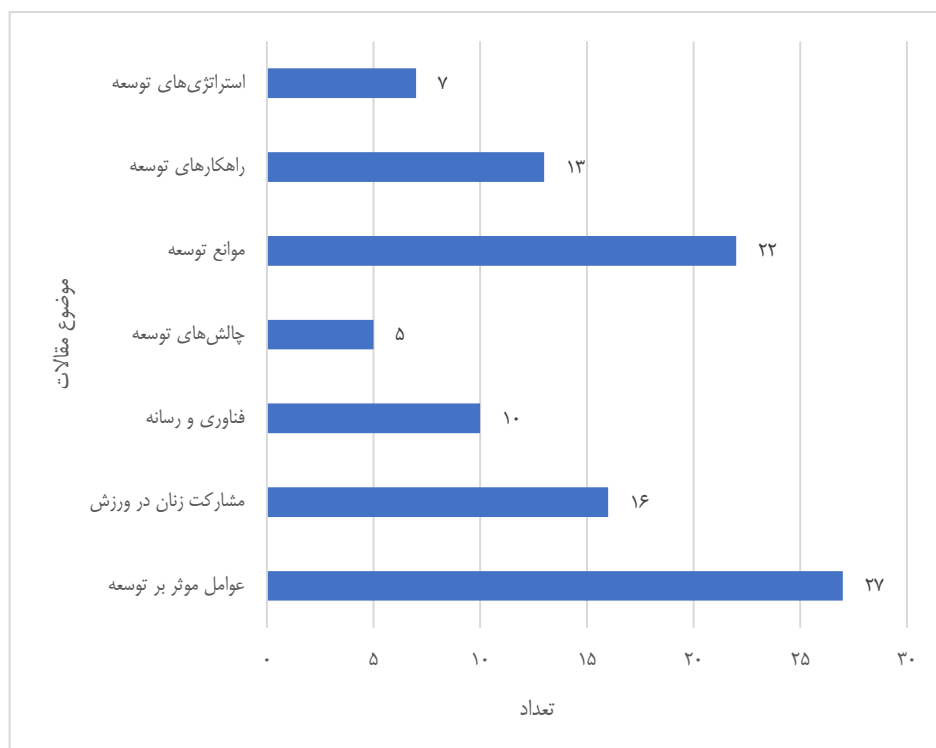
یافته‌های پژوهش در جدول‌ها خلاصه و تحلیل شده است. ابتدا به بررسی فراوانی موضوع مقالات پرداخته شد و نتایج در جدول (۱) خلاصه شد. همان طور که مشاهده می‌شود، بیشترین مقالات بررسی‌شده در زمینه عوامل مؤثر بر توسعه ورزش زنان بود. بعد از آن، بیشترین تعداد مقالات به موضوع موانع توسعه ورزش زنان اختصاص داشت. همچنین کمترین تعداد مقالات بررسی‌شده مربوط به موضوع چالش‌ها و استراتژی‌های توسعه ورزش زنان بود.

-
1. Raife
 2. Civilica
 3. Ricest
 4. Zednee
 5. Magiran
 6. Noormags
 7. SID
 8. ISC

جدول ۱- فراوانی مقالات بررسی شده برحسب موضوع مقالات

Table 1- Frequency of reviewed articles by topic

تعداد مقاله Number of articles	موضوع مقاله Article topic	تعداد مقاله Number of articles	موضوع مقاله Article topic
22	موانع توسعه	27	عوامل مؤثر بر توسعه
13	راهکارهای توسعه	16	مشارکت زنان در ورزش
7	استراتژی‌های توسعه	10	فناوری و رسانه
		5	چالش‌های توسعه

شکل ۱- فراوانی مقالات بررسی شده برحسب موضوع مقالات

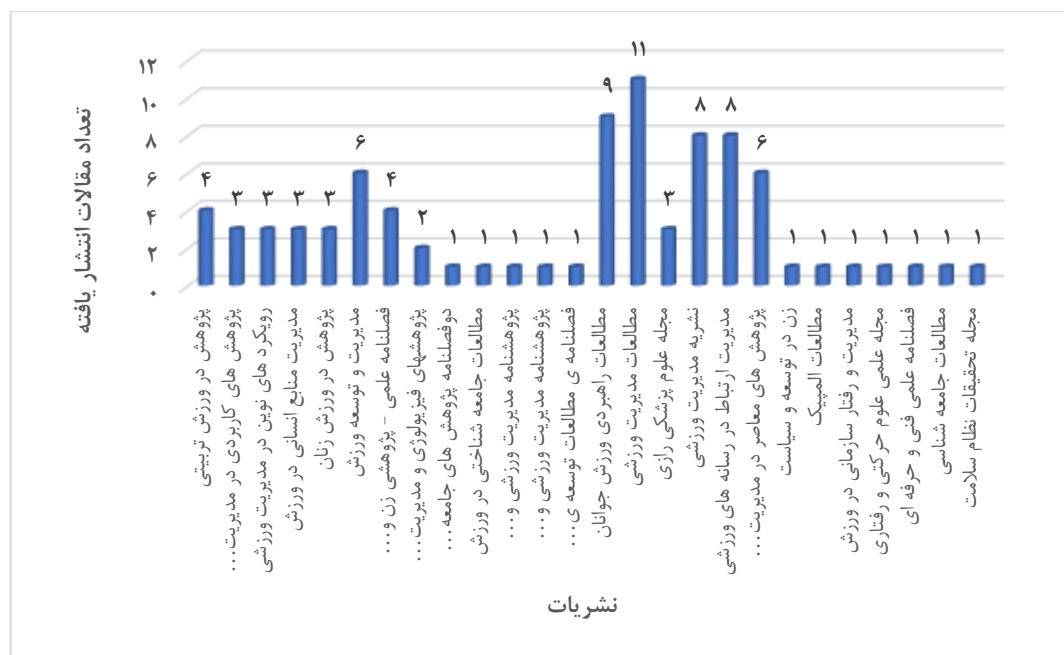
Figure 1- Frequency of reviewed articles by topic

جدول (۲) فراوانی مقالات را در نشریات مختلف نشان می‌دهد. مشاهده می‌شود که مقالات حوزه‌های توسعه ورزش زنان در به ترتیب بیشتر در نشریه مطالعات مدیریت ورزشی، مطالعات راهبردی ورزش جوانان، نشریه مدیریت ورزشی، مدیریت ارتباط در رسانه‌های ورزشی، پژوهش‌های معاصر در مدیریت ورزشی، مدیریت و توسعه ورزش، پژوهش در ورزش تربیتی و فصلنامه علمی-پژوهشی زن و جامعه منتشر شدند. کمترین مقالات نیز در نشریات غیرورزشی و به‌خصوص غیر مدیریت ورزشی بود.

جدول ۲- فراوانی مقالات پژوهشی براساس نشریات مختلف

Table 2- Frequency of research articles based on different journals

درصد Percentage	تعداد Number	نشریه Publication	درصد Percentage	تعداد Number	نشریه Publication
10.59	9	مطالعات راهبردی ورزش جوانان	12.94	11	مطالعات مدیریت ورزشی
9.41	8	مدیریت ارتباط در رسانه‌های ورزشی	9.41	8	نشریه مدیریت ورزشی
7.06	6	پژوهش‌های معاصر در مدیریت ورزشی	7.06	6	مدیریت و توسعه ورزش
4.70	4	پژوهش در ورزش تربیتی	4.70	4	فصلنامه علمی-پژوهشی زن و جامعه
3.53	3	پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی	3.53	3	پژوهش در ورزش زنان
3.53	3	مجله علوم پزشکی رازی	3.53	3	رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی
2.35	2	پژوهش‌های فیزیولوژی و مدیریت در ورزش	3.53	3	مدیریت منابع انسانی در ورزش
1.17	1	مطالعات المپیک	1.17	1	زن در توسعه و سیاست
1.17	1	مدیریت و رفتار سازمانی در ورزش	1.17	1	دوفصلنامه پژوهش‌های جامعه‌شناسی معاصر
1.17	1	مجله علمی علوم حرکتی و رفتاری	1.17	1	مطالعات جامعه‌شناختی در ورزش
1.17	1	فصلنامه علمی فنی و حرفه‌ای	1.17	1	پژوهشنامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی
1.17	1	مطالعات جامعه‌شناسی	1.17	1	پژوهشنامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی
1.17	1	مجله تحقیقات نظام سلامت	1.17	1	فصلنامه مطالعات توسعه‌ی اجتماعی-فرهنگی

شکل ۲- فراوانی مقالات پژوهشی براساس ابزار نشریات مختلف

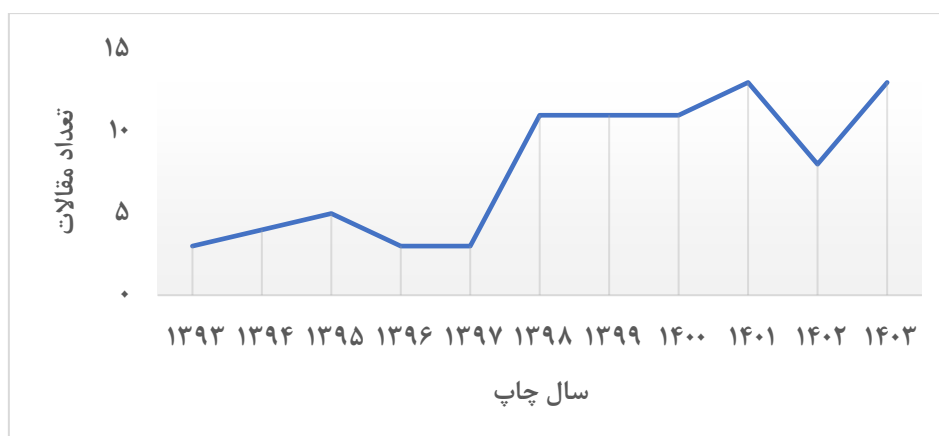
Figure 2- Frequency of research articles based on different publication tools

همان طور که در نتایج جدول (۳) نشان داده شد است، بیشترین تعداد پژوهش انجام‌شده در سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۳ بود که نشان می‌دهد پژوهشگران در سال‌های اخیر بیشتر به موضوع ورزش زنان توجه داشته‌اند.

جدول ۳- فراوانی انتشار مقالات در سال‌های مختلف

Table 3- Frequency of publication of articles in different years

سال	تعداد	درصد
Year	Number	Percentage
1393	3	3.53
1394	4	4.71
1395	5	5.88
1396	3	3.53
1397	3	3.53
1398	11	12.94
1399	11	12.94
1400	11	12.94
1401	13	15.29
1402	8	9.42
1403	13	15.29

شکل ۳- روند انتشار مقالات در سال های مختلف

Figure 3- Trends in article publication in different years

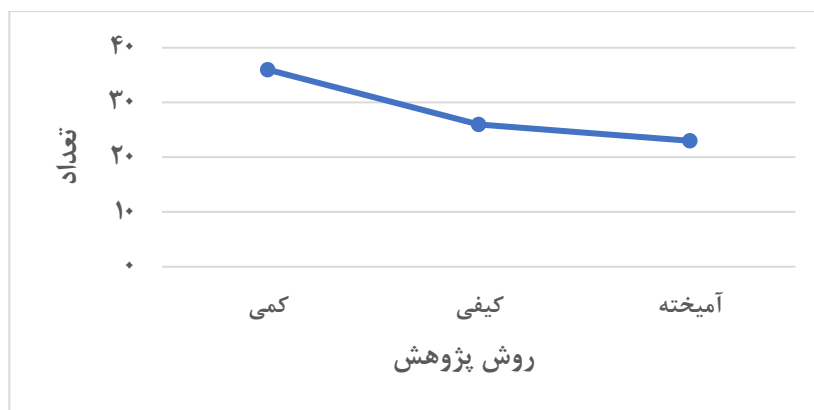
نتایج جدول (۳) و شکل (۳) نشان می دهد، نزدیک به ۴۰ پژوهش مرتبط با حوزه توسعه ورزش زنان در چهار سال اخیر انجام شده است. با توجه به اهمیت این موضوع در توسعه ورزش و افزایش گرایش و مشارکت بانوان در ورزش، توجه به این حوزه از ورزش دارای اهمیت بیشتری است.

مطلب مهم دیگر در این زمینه، نوع روش پژوهش است. از نظر ماهیت تحقیق، همچنان که در جدول (۴) مشاهده می شود، از بین ۸۵ مقاله بررسی شده، ۴۲/۳۵ درصد به روش تحقیق کمی، ۳۰/۵۹ درصد به روش کیفی و ۲۷/۰۶ درصد به روش تحقیق آمیخته (ترکیبی) انجام شده است. بررسی ها نشان می دهد، به دلیل سهولت روش های کمی در تحقیقات، معمولاً پژوهشگران به این نوع تحقیق بیشتر رغبت نشان می دهند؛ چراکه هم در سیاست گذاری های وزارت علوم و هم به لحاظ دآوری و برخورداری از امتیاز بیشتر و اطمینان از چاپ مقالات در مجلات علمی-پژوهشی، بر تحقیقات کمی بیشتر تأکید می شود. اخیراً مجله مدنظر، روند پذیرش مقالات کیفی و به خصوص مقالات آمیخته خود را افزایش داده است، اما به نظر می رسد جهت گیری نشریات بهتر است به پذیرش و اولویت دادن به مقالاتی که از روش های کیفی استفاده می کنند نیز توجه بیشتری نمایند.

جدول ۴- فراوانی مقالات پژوهشی براساس روش پژوهش

Table 4- Frequency of research articles based on research method

درصد	تعداد	روش پژوهش
Percentage	Number	Research Method
42.35	36	کمی
30.59	26	کیفی
27.06	23	آمیخته

شکل ۴- فراوانی مقالات پژوهشی براساس روش پژوهش

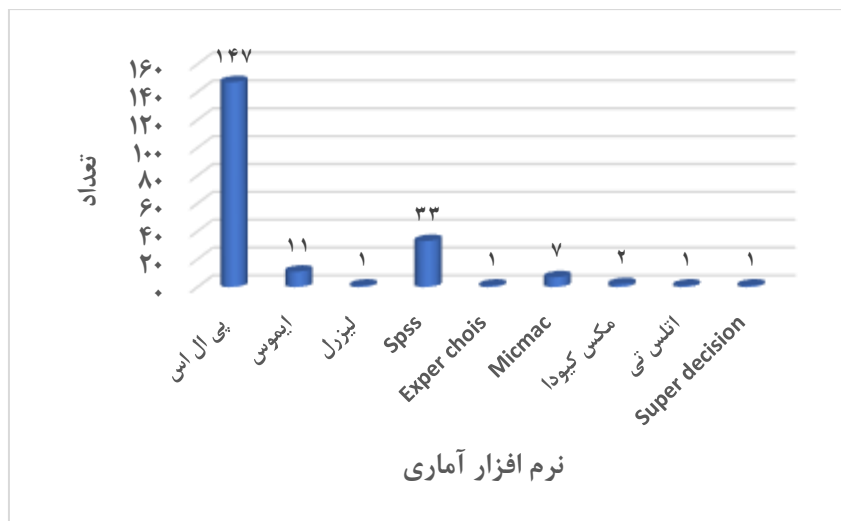
Figure 4- Frequency of research articles based on research method

در جدول (۵) تعداد مقالات به تفکیک نرم‌افزارهای آماری به‌کاررفته در ۸۵ مقاله بررسی شده، گزارش شده است؛ به این صورت که بیشتر مقالات بررسی شده از نرم‌افزارهای پی‌ال‌اس (۷۲/۰۶ درصد) و اس‌پی‌اس‌اس (۱۶/۱۷ درصد) استفاده کرده بودند. علت این امر به احتمال زیاد این است که بیشتر پژوهش‌های بررسی شده و نرم‌افزارها مربوط به مقالات کمی است. شایان ذکر است که در بیشتر مقالات از دو نرم‌افزار استفاده شده بود؛ برای مثال در بیشتر پژوهش‌ها از نرم‌افزار اس‌پی‌اس‌اس و نرم‌افزارهای معادلات ساختاری با هم استفاده شده بود؛ به همین دلیل، تعداد آن از ۸۵ تا بیشتر بود.

جدول ۵- فراوانی مقالات پژوهشی براساس نرم‌افزار آماری

Table 5- Frequency of research articles based on statistical software

درصد	تعداد	نرم‌افزار آماری
Percentage	Number	Statistical Software
72.06	147	PLS
5.39	11	Amos
0.49	1	Lisrel
16.17	33	Spss
0.49	1	Exper chois
3.43	7	Micmac
0.99	2	MaxQDA
0.49	1	Atlas T
0.49	1	Super decision

شکل ۵- فراوانی مقالات پژوهشی براساس نرم افزار آماری

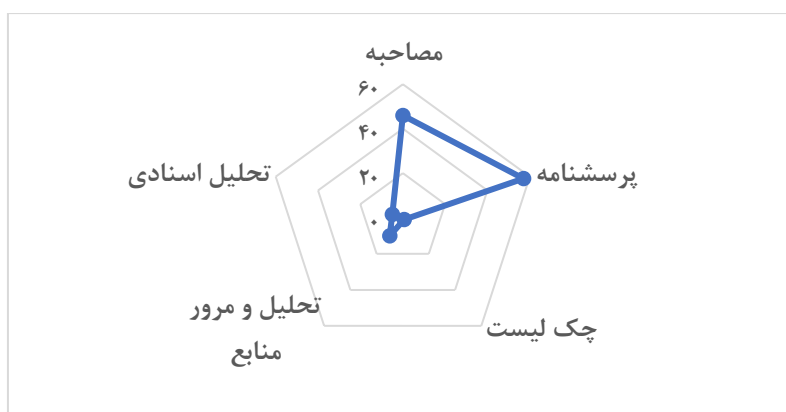
Figure 5- Frequency of research articles based on statistical software

در جدول (۶) تعداد مقالات به تفکیک ابزار گردآوری داده‌ها آورده شده است.

جدول ۶- فراوانی مقالات پژوهشی بر اساس ابزار گردآوری داده‌ها

Table 6- Frequency of research articles based on data collection tools

درصد	تعداد	ابزار گردآوری داده‌ها
Percentage	Number	Data collection tool
38.65	46	مصاحبه
47.90	57	پرسشنامه
0.84	1	چک لیست
8.40	10	تحلیل و مرور منابع
4.20	5	تحلیل اسنادی

شکل ۶- فراوانی مقالات پژوهشی براساس ابزار گردآوری داده‌ها

Figure 6- Frequency of research articles based on data collection tools

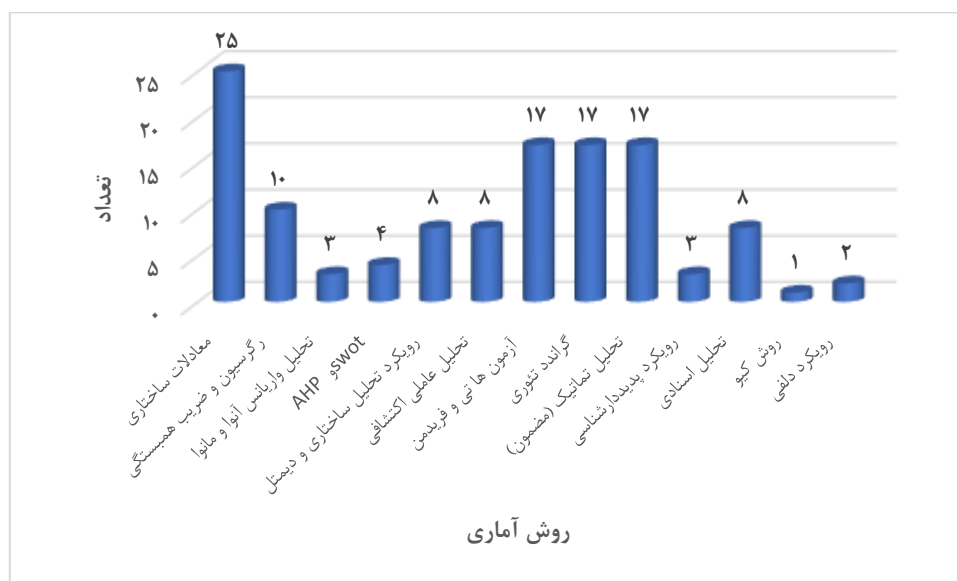
نتایج جدول (۶) و شکل (۶) نشان می‌دهد، بیشتر مقالات در حوزه توسعه ورزش زنان با استفاده از پرسشنامه، ۵۷ مقاله بود و کمترین تعداد نیز با چک‌لیست انجام شده بود. در تعدادی از مقالات از دو ابزار مختلف استفاده شده بود؛ به همین دلیل، از ۸۵ تا بیشتر بود.

در جدول (۷) تعداد مقالات به تفکیک روش‌های آماری کمی و کیفی آورده شده است. شایان ذکر است که در تعدادی از پژوهش‌ها از دو روش آماری کمی و کیفی استفاده شده بود.

جدول ۷- فراوانی مقالات پژوهشی براساس روش‌های آماری کمی و کیفی

Table 7- Frequency of research articles based on quantitative and qualitative statistical methods

تعداد Number	روش‌های آماری کیفی Qualitative statistical methods	تعداد Number	روش‌های آماری کمی Quantitative statistical methods
17	گراند تئوری	25	معادلات ساختاری
17	تحلیل تماتیک (مضمون)	10	رگرسیون و ضریب همبستگی
3	رویکرد پدیدارشناسی	3	تحلیل واریانس آنوا و مانوا
8	تحلیل اسنادی	4	AHP و SWOT
1	روش کیو	8	رویکرد تحلیل ساختاری و دیمتل
2	رویکرد دلفی	8	تحلیل عاملی اکتشافی
		17	آزمون‌ها تی و فریدمن

شکل ۷- فراوانی مقالات پژوهشی براساس روش‌های آماری کمی و کیفی

Figure 7- Frequency of research articles based on quantitative and qualitative statistical methods

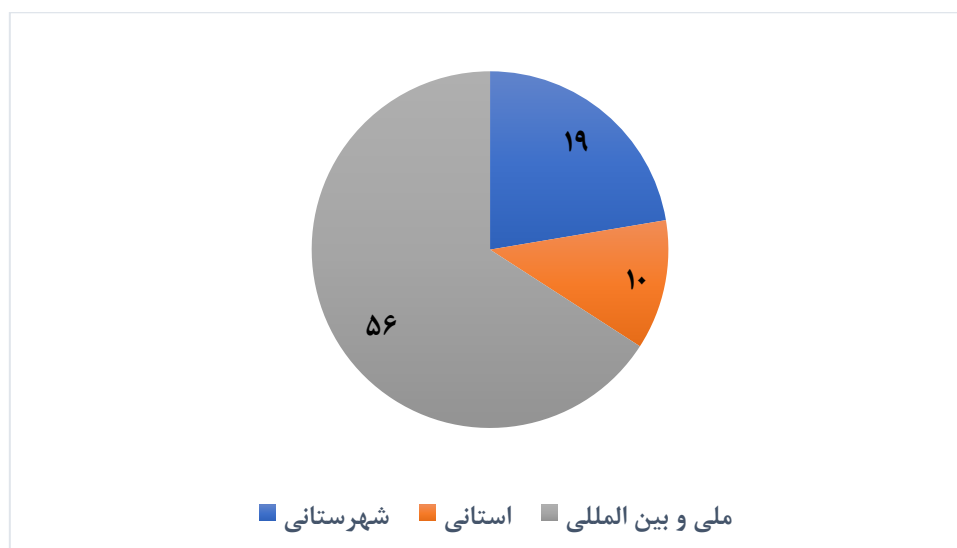
نتایج جدول (۷) و شکل (۷) نشان می‌دهد، بیشتر مقالات در بخش کمی با استفاده از رویکرد معادلات ساختاری و در بخش کیفی با رویکردهای تحلیل تماتیک، گراند تئوری و پدیدارشناسی انجام شده است و کمترین تعداد نیز با روش کیو بود.

در جدول (۸) تعداد مقالات به تفکیک تقسیمات کشوری آورده شده است.

جدول ۸- فراوانی مقالات پژوهشی به تفکیک تقسیمات کشوری

Table 8- Frequency of research articles by country division

درصد	تعداد مقاله	تقسیمات کشوری
Percentage	Number of articles	Country divisions
22.35	19	شهرستانی
11.76	10	استانی
65.88	56	ملی و بین‌المللی

شکل ۸- فراوانی مقالات پژوهشی به تفکیک تقسیمات کشوری

Figure 8- Frequency of research articles by country division

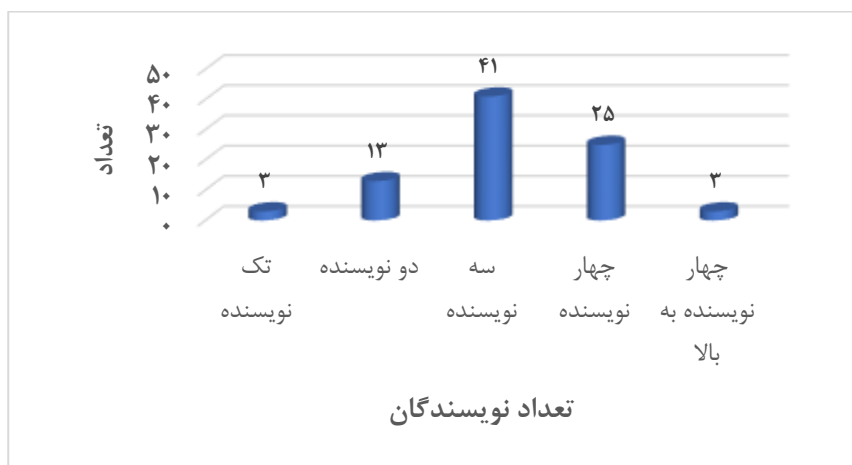
نتایج جدول (۸) و شکل (۸) نشان می‌دهد، بیشتر مقالات توسعه ورزش زنان در سطوح ملی و بین‌المللی، ۵۶ مقاله و کمترین تعداد نیز مقالات استانی بود.

براساس نتایج جدول (۹)، در مجموع ۲۶۴ نفر در نگارش ۸۵ مقاله مشارکت داشتند. بیشترین مقالات چاپ‌شده در مجله با ۴۸/۲۳ درصد مربوط به سه نویسنده، ۲۹/۴۲ درصد مربوط به چهار نویسنده، ۱۵/۲۹ درصد مربوط به دو نویسنده و تنها ۳/۵۳ درصد مربوط به تک‌نویسنده و نیز چهار نویسنده و بیشتر بود که نشان می‌دهد کار گروهی پژوهشگران در حال رشد است.

جدول ۹- فراوانی مقالات پژوهشی به تفکیک تعداد نویسندگان

Table 9- Frequency of research articles by number of authors

درصد	تعداد	تعداد نویسندگان
Percentage	Number	Number of authors
3.53	3	تک نویسنده
15.29	13	دو نویسنده
48.23	41	سه نویسنده
29.42	25	چهار نویسنده
3.53	3	چهار نویسنده و بیشتر

شکل ۹- فراوانی مقالات پژوهشی به تفکیک تعداد نویسندگان

Figure 9- Frequency of research articles by number of authors

بحث و نتیجه‌گیری

در این پژوهش سعی شد از روش تحلیل محتوا به عنوان یکی از رایج‌ترین روش‌های ارزیابی فعالیت‌های علمی بهره گرفته شود. به دنبال مطرح شدن این علم، دانشمندان برجسته مقالات علمی را به عنوان ملاکی برای مقایسه تولید علمی کشورهای مختلف به کار گرفتند (اکبری و همکاران، ۲۰۱۶). با توجه به اینکه مقالات منتشر شده در مجلات علمی، کانال اصلی و رسمی ارتباطی در علوم مختلف هستند و تحلیل محتوا نیز یکی از متداول‌ترین روش‌های ارزیابی فعالیت‌های علمی و مدیریت پژوهش است، هدف پژوهش حاضر، بررسی توسعه ورزش زنان براساس تحلیل محتوای پژوهش‌های یک دهه اخیر بود. در این پژوهش، تقریباً ۱۴۵ مقاله حوزه ورزش زنان بررسی شد که ۸۵ مقاله مرتبط با حوزه‌های مختلف و اثرگذار بر توسعه ورزش زنان بود. همان طور که ذکر شد، برای تحلیل و بررسی مقالات مرتبط با توسعه ورزش زنان، ۸۵ مقاله از طریق سایت نشریات معتبر علمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و پایگاه‌های علمی داده (پایگاه‌های سیویلیکا، مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی، علوم و فناوری، زدن، مگ ایران، مجلات نور، پورتال جامع علوم انسانی، پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی و پایگاه استنادی علوم جهان اسلام) با جستجوی کلمات کلیدی «توسعه ورزش زنان»، «توسعه ورزش بانوان»، «موانع و عوامل توسعه ورزش زنان» و «مشارکت زنان در ورزش» به دست آمد و تجزیه و تحلیل محتوایی شد.

در این راستا، پاتون^۱ (۱۹۸۷) به فقدان تنوع موضوعات در تحقیقات مدیریت ورزشی اشاره و پیشنهاد کرد، در تحقیقات ورزشی به ساختارهای نظری بیشتری نیاز است. برخی از پژوهش‌ها به نبود تنوع در روش‌شناسی اشاره داشتند و گروهی فقدان تنوع در زمینه عناوین را مطرح کردند. در پژوهش حاضر، مقالات حوزه توسعه ورزش زنان و عوامل اثرگذار بر آن، از لحاظ انتشار مقالات در سال‌های مختلف، تعداد نویسندگان، تقسیمات کشوری، روش پژوهش، نرم‌افزار آماری، ابزار گردآوری داده‌ها، نشریات مختلف، روش‌های آماری کمی و کیفی و موضوع مقالات مختلف بررسی و تجزیه و تحلیل شدند. معیارهای این پژوهش برای تجزیه و تحلیل مقالات با معیارهای پژوهش‌های بیگ محمدی و همکاران (۲۰۲۳)، عظیم‌زاده و همکاران (۲۰۲۰) و حاجی‌پور و همکاران (۲۰۱۶) همسوست. محققان در پژوهش‌های خود به تحلیل محتوای

1. Paton

پژوهش‌های مدیریت زنان، برند ورزشی و مدیریت راهبردی پرداختند و مقالات این حوزه را همانند پژوهش حاضر از نظر موضوعات بررسی کردند.

نتایج حاصل از تحلیل محتوای مطالعات حوزه توسعه ورزش زنان نشان داد که بیشتر مقالات به بررسی عوامل مؤثر بر توسعه ورزش زنان پرداختند (۲۷ مقاله). بعد از آن، بیشترین تعداد مقالات به موضوع موانع توسعه ورزش زنان اختصاص داشت (۲۲ مقاله). این موضوع با بیشترین تعداد مقالات نشان می‌دهد که پژوهشگران به دنبال شناسایی و تجزیه و تحلیل عواملی هستند که می‌توانند در بهبود وضعیت ورزش زنان نقش مؤثری ایفا کنند. ممکن است این عوامل شامل شرایط اجتماعی، مقررات قانونی، زیرساخت‌ها و حمایت‌های اجتماعی باشد. این تمرکز می‌تواند به مداخله‌ها و برنامه‌ریزی‌های بهتری در این حوزه منجر شود. بعد از عوامل مؤثر، بر موانع توسعه در ورزش زنان به‌عنوان یک موضوع کلیدی تأکید شده است. این مقالات به بررسی چالش‌های موجود می‌پردازند که زنان ممکن است در مسیر توسعه در ورزش با آن مواجه شوند. شناسایی این موانع می‌تواند به طراحی راهکارهای مؤثرتر برای تسهیل ورود و استمرار زنان در ورزش کمک کند. علاوه بر این، مقالات اندکی به استراتژی‌های توسعه اختصاص داشت که می‌تواند به این معنا باشد که پژوهشگران هنوز به شناسایی و تحلیل چالش‌های عمیق‌تر و دقیق در این حوزه نپرداخته‌اند و به انجام تحقیقات بیشتری در این زمینه نیاز است.

با توجه به اطلاعات جدول فراوانی مقالات در نشریات مختلف (جدول ۲)، بیشتر تحقیقات در حوزه توسعه ورزش زنان در نشریات تخصصی مدیریت ورزشی انجام شده است. این موضوع نشان می‌دهد که این حوزه به‌عنوان یک زیرشاخه مهم در مدیریت ورزشی شناخته می‌شود و مدنظر پژوهشگران مدیریت ورزشی قرار دارد. تمرکز مقالات در نشریاتی مانند مطالعات مدیریت ورزشی، مطالعات راهبردی ورزش جوانان، مدیریت ارتباط در رسانه‌های ورزشی و نشریه مدیریت ورزشی، نشان‌دهنده اهمیت راهبردی و مدیریتی توسعه ورزش زنان از دیدگاه پژوهشگران است که می‌تواند به توسعه ورزش زنان در داخل اکوسیستم مدیریت ورزشی به طور جدی کمک کند و به ارائه راهکارهای عملی و سیاست‌گذاری‌های مرتبط با ورزش زنان منجر شود. از طرفی، انتشار مقالات در نشریات غیرورزشی و به‌ویژه غیرمدیریتی بسیار محدود است. این موضوع می‌تواند نشان‌دهنده نبود توجه کافی به ابعاد اجتماعی و فرهنگی توسعه ورزش زنان در خارج از حوزه مدیریت ورزشی باشد. توسعه ورزش زنان موضوعی چندوجهی است که نیازمند درک عمیق‌تری از ابعاد اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و بهداشتی است؛ از این‌رو افزایش انتشار مقالات در نشریات جامعه‌شناسی، علوم اجتماعی و مطالعات زنان می‌تواند به ترویج دیدگاه‌های بین‌رشته‌ای و درک بهتر چالش‌ها و فرصت‌های توسعه ورزش زنان در جامعه کمک کند؛ بنابراین تشویق پژوهشگران به انتشار مقالات در نشریات بین‌رشته‌ای می‌تواند به غنی‌تر شدن تحقیقات و ارائه راهکارهای جامع‌تر کمک کند.

نتایج جدول (۳) نشان داد که در سال‌های اخیر (به‌خصوص ۱۴۰۱ و ۱۴۰۳) توجه بیشتری به توسعه ورزش زنان در بخش‌های مختلف شده است که نشان می‌دهد با توجه به اینکه توسعه ورزش زنان در راستای توسعه ورزش کشور اهمیت زیادی دارد، در سال‌های اخیر توجه بسیاری زیادی به توسعه ورزش زنان شده است. همچنین در سال‌های گذشته پدیده‌هایی همچون مسائل فرهنگی و اجتماعی، باورهای غلط، نگرش سنتی، کمبود امکانات زیرساختی، نبود اعتبارات، تبعیض و بی‌توجهی‌ها مانع از توسعه ورزش زنان شده بود. در سال‌های اخیر برای برطرف کردن این موانع و حتی شناسایی عوامل اثرگذار بر مشارکت زنان در ورزش که می‌توان گفت پیش‌زمینه توسعه ورزش زنان است، در پژوهش‌های متعدد توجه بیشتری شده است. در سال‌های ابتدایی (۱۳۹۳ تا ۱۳۹۷)، تعداد مقالات منتشرشده نسبتاً کم و تقریباً ثابت بود. این موضوع ممکن است نشان‌دهنده کم‌توجهی به توسعه ورزش زنان در آن سال‌ها باشد. در سال‌های ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۰، شاهد افزایش چشمگیر تعداد مقالات هستیم که این افزایش ممکن است ناشی از افزایش آگاهی‌های اجتماعی،

سیاست‌های حمایتی یا توجه بیشتر رسانه‌ها به موضوع ورزش زنان باشد. در سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۳، تعداد مقالات به اوج خود رسید که این رشد نشان می‌دهد پژوهشگران در سال‌های اخیر به طور جدی‌تری به موضوع ورزش زنان پرداخته‌اند؛ از این رو می‌توان گفت که این افزایش مقالات در حوزه توسعه ورزش زنان می‌تواند به دلیل عواملی همچون افزایش آگاهی‌های اجتماعی، سیاست‌های حمایتی و دولتی مرتبط با ورزش زنان باشد. عامل افزایش پوشش رسانه‌ای موضوعات مرتبط با ورزش زنان نیز می‌تواند عامل مهمی برای جلب توجه پژوهشگران به این حوزه باشد. همچنین این افزایش تعداد مقالات نشان‌دهنده اهمیت روزافزون این موضوع در جامعه علمی است. برای تداوم این روند لازم است حمایت‌های لازم از سوی نهادهای مرتبط انجام شود و پژوهش‌های بیشتری در جهت شناسایی چالش‌ها و ارائه راهکارهای عملی برای توسعه ورزش زنان صورت گیرد. همچنین ترویج فرهنگ ورزشی در میان زنان و ایجاد زیرساخت‌های مناسب می‌تواند به بهبود وضعیت این حوزه کمک کند. این تحلیل نشان می‌دهد که ورزش زنان به عنوان یک حوزه پژوهشی در حال رشد است و نیاز به توجه بیشتر و سرمایه‌گذاری در این زمینه احساس می‌شود. در راستای این بخش از پژوهش نیز بیگ‌محمدی و همکاران (۲۰۲۳) و عاشقی و همکاران (۲۰۲۲) نشان دادند که انجام پژوهش در بازه‌های زمانی مختلف بیانگر اهمیت آن حوزه و ضرورت توجه مداوم به آن است.

براساس یافته‌های حاصل از تحلیل محتوا، بیشتر پژوهش‌ها به روش کمی (۴۲/۳۵ درصد) انجام شدند؛ در حالی که روش‌های کیفی (۳۰/۵۹ درصد) و آمیخته (۲۷/۰۶ درصد) سهم کمتری داشتند. این یافته‌ها می‌تواند به طور مستقیم و غیرمستقیم بر کیفیت و کاربردی بودن پژوهش‌ها در حوزه توسعه ورزش زنان تأثیرگذار باشد. در تفسیر این بخش از یافته‌ها می‌توان گفت که دلیل اینکه بیشترین تعداد مقالات (۴۲/۳۵ درصد) به روش کمی انجام شده‌اند، این است که تمایل بیشتر پژوهشگران به استفاده از روش‌های کمی است که معمولاً به دلیل سهولت در اجرا، تحلیل و ارائه نتایج مدنظر قرار می‌گیرند. روش‌های کمی به ارائه داده‌های آماری و عینی درمورد وضعیت ورزش زنان کمک می‌کنند؛ برای مثال، این روش‌ها می‌توانند به بررسی میزان مشارکت زنان در ورزش، دسترسی به امکانات ورزشی و تأثیر ورزش بر سلامت زنان بپردازند. علاوه بر این، نشان داده شد که کمتر به روش‌های کیفی و آمیخته پرداخته شده است که این موضوع نشان‌دهنده کم‌توجهی به روش‌هایی است که می‌توانند به بررسی عمیق‌تر و جامع‌تر مسائل مرتبط با ورزش زنان کمک کنند؛ البته توجه به پژوهش‌های کیفی و آمیخته نیز با توجه به اینکه شناسایی تجربیات، نگرش‌ها و چالش‌های زنان در حوزه ورزش کمک می‌کنند و روش‌های آمیخته نیز می‌توانند با ترکیب داده‌های کمی و کیفی به ارائه تحلیل‌های جامع‌تر و کاربردی‌تر کمک کنند، دارای اهمیت زیادی هستند و باید در پژوهش‌های جدید، بیشتر به این روش‌ها توجه شود. روش‌شناسی در پژوهش اهمیت زیادی دارد؛ زیرا در توسعه ورزش زنان روش‌های کمی می‌توانند به سیاست‌گذاران در شناسایی مناطق محروم از امکانات ورزشی و اولویت‌بندی برنامه‌های حمایتی کمک کنند تا براساس داده‌های عینی و آماری، برنامه‌های توسعه‌ای طراحی کنند و روش‌های کیفی و آمیخته می‌توانند به شناسایی مسائل پیچیده‌تر و چندبعدی در حوزه ورزش زنان همچون تأثیر نگرش‌های اجتماعی، کلیشه‌های جنسیتی و تجربیات شخصی زنان در مشارکت ورزشی کمک کنند؛ از این رو برای توسعه ورزش زنان لازم است به مسائل عمیق‌تر و کیفی نیز توجه شود. روش‌های کیفی و آمیخته می‌توانند به شناسایی تجربیات، نگرش‌ها و چالش‌های زنان در حوزه ورزش کمک کنند و به طراحی برنامه‌های هدفمند و مؤثر منجر شوند.

نتایج جدول‌های (۵) و (۶) نشان می‌دهد که بیشتر پژوهش‌ها در حوزه ورزش زنان از نرم‌افزارهای کمی مانند پی‌ال‌اس و اس‌پی‌اس‌اس و ابزار گردآوری داده‌هایی مانند پرسشنامه استفاده کرده‌اند؛ در حالی که نرم‌افزارها و ابزارهای کیفی کمتر مدنظر قرار گرفته‌اند. بیشترین تعداد مقالات (۷۲/۰۶ درصد) از نرم‌افزار پی‌ال‌اس و ۱۶/۱۷ درصد از نرم‌افزار اس‌پی‌اس‌اس استفاده کرده‌اند. این موضوع نشان‌دهنده تمایل پژوهشگران به استفاده از روش‌های کمی و تحلیل‌های آماری پیشرفته

است نرم‌افزار پی‌ال‌اس معمولاً برای تحلیل مدل‌های معادلات ساختاری و بررسی روابط بین متغیرها استفاده می‌شود. این نرم‌افزار به دلیل توانایی در تحلیل داده‌های پیچیده و کوچک، مدنظر پژوهشگران قرار گرفته است. نرم‌افزار اس‌پی‌اس‌اس نیز به دلیل سادگی و قابلیت‌های گسترده در تحلیل داده‌های کمی، به طور گسترده استفاده می‌شود. بیشترین تعداد مقالات (۴۷/۹۰ درصد) از پرسشنامه به‌عنوان ابزار گردآوری داده‌ها استفاده کرده‌اند. این موضوع نشان‌دهنده تمایل پژوهشگران به استفاده از ابزارهای کمی و استاندارد برای جمع‌آوری داده‌ها است. مصاحبه نیز به‌عنوان یک ابزار کیفی در ۳۸/۶۵ درصد از مقالات استفاده شده است. این ابزار می‌تواند به شناسایی تجربیات و نگرش‌های زنان در حوزه ورزش کمک کند. ابزارهای دیگر مانند چک‌لیست، تحلیل اسنادی و مرور منابع کمتر مدنظر قرار گرفته‌اند. این ابزارها می‌توانند به جمع‌آوری داده‌های دقیق‌تر و جامع‌تر کمک کنند. نرم‌افزارها و ابزار گردآوری داده‌ها بر توسعه ورزش زنان از جنبه‌های مختلف می‌توانند اثرگذار باشد؛ به این صورت که استفاده از نرم‌افزارهای کمی مانند پی‌ال‌اس و اس‌پی‌اس‌اس می‌تواند به ارائه تحلیل‌های دقیق و عینی درمورد وضعیت ورزش زنان کمک کند. این تحلیل‌ها می‌توانند به سیاست‌گذاران کمک کنند برنامه‌های توسعه‌ای مؤثری طراحی کنند. از سوی دیگر، استفاده از ابزارهای کیفی مانند مصاحبه و نرم‌افزارهای کیفی می‌تواند به شناسایی جنبه‌های مختلف و کاربردی از توسعه ورزش زنان کمک کند و زمینه را برای توسعه بهتر و جامع‌تر ورزش زنان فراهم کند.

نتایج جدول (۷) نشان داد که در بخش روش‌های کمی، بیشترین تعداد مقالات به معادلات ساختاری اختصاص داشت (۲۵ مقاله). بعد از آن، رگرسیون و ضریب همبستگی با ۱۰ مقاله و تحلیل واریانس آنوا و مانوا با ۳ مقاله، در رتبه‌های بعدی قرار داشتند. از سوی دیگر، در بخش روش‌های کیفی، روش‌های تحلیل تماتیک و گراندد تئوری (۱۷ مقاله) تعداد بیشتری از پژوهش‌ها را به خود اختصاص دادند. در تفسیر این نتایج می‌توان گفت که روش‌های آماری کمی معمولاً به دلیل قابلیت اندازه‌گیری و تحلیل دقیق داده‌ها استفاده می‌شوند. یکی از مدل‌های پرکاربرد در این حوزه، معادلات ساختاری است که قابلیت تجزیه و تحلیل روابط میان متغیرها را به طور هم‌زمان فراهم می‌آورد. این نوع رویکرد به پژوهشگران اجازه می‌دهد تا الگوهای پیچیده‌تری از تعاملات اجتماعی و اقتصادی را شبیه‌سازی کنند و به کمک آن‌ها به پیش‌بینی رفتارهای آینده بپردازند. درمقابل، استفاده از روش‌های آماری کیفی نظیر گراندد تئوری و تحلیل تماتیک نشان‌دهنده توجه روزافزون به پیچیدگی‌های انسانی و اجتماعی است. این روش‌ها به پژوهشگران این امکان را می‌دهند که به درک عمیق‌تری از تجربه‌ها و نظرات افراد بپردازند؛ اما در انجام پژوهش‌های مختلف، به صورت کلی، توجه به تنوع در روش‌های تحقیق و کاربرد هریک بسته به نیاز و نوع سؤال پژوهشی می‌تواند منجر به تولید علم باکیفیت‌تر و درک بهتری از واقعیات اجتماعی و انسانی شود.

در بخش انجام پژوهش‌های حوزه توسعه ورزش زنان توسط نویسندگان، براساس جدول (۲)، بیشتر پژوهش‌ها توسط سه نویسنده (۴۸/۲۳ درصد) و چهار نویسنده (۲۹/۴۲ درصد) انجام شد و کمترین تعداد مقالات مربوط به یک نویسنده و چهار نویسنده و بیشتر بود. این نتایج نشان‌دهنده رشد کار گروهی در پژوهش‌های مرتبط با توسعه ورزش زنان است که به طور مستقیم و غیرمستقیم بر توسعه و پیشرفت ورزش زنان تأثیرگذار است. همچنین با توجه به اینکه توسعه ورزش زنان با چالش‌های پیچیده‌ای مانند نابرابری جنسیتی، کمبود امکانات و نگرش‌های سنتی مواجه است، نیازمند دقت و توجه بیشتری توسط افراد مختلف و ارائه ایده‌ها و نظرات گوناگون برای انجام پژوهش جامع‌تر و دقیق‌تر است. همچنین نتایج جدول (۳) نشان داد که بیشتر پژوهش‌ها در حوزه ورزش زنان در سطوح ملی و بین‌المللی انجام شدند. این موضوع نشان‌دهنده آن است که پژوهشگران به مسائل کلی و کلان مرتبط با ورزش زنان توجه بیشتری داشتند. این مسائل ممکن است شامل سیاست‌های ملی، برنامه‌های توسعه‌ای و چالش‌های جهانی مرتبط با ورزش زنان باشد؛ در حالی که پژوهش‌های استانی و شهرستانی کمتر مدنظر قرار گرفته‌اند. برای توسعه ورزش زنان در سطح کشور، لازم است به مسائل

سطوح استانی و شهرستانی نیز توجه شود. پژوهش‌های این سطوح می‌توانند به شناسایی نیازها و اولویت‌های مناطق مختلف کشور کمک کنند و به طراحی برنامه‌های هدفمند و مؤثر منجر شوند. برای تداوم این روند، لازم است نهادهای پژوهشی، سازمان‌های ورزشی و سیاست‌گذاران با همکاری یکدیگر به تقویت زیرساخت‌ها، حمایت از پژوهش‌های استانی و شهرستانی و اجرای برنامه‌های توسعه‌ای بپردازند؛ زیرا توسعه ورزش زنان نه تنها به بهبود سلامت و رفاه زنان کمک می‌کند، بلکه می‌تواند به پیشرفت جامعه نیز منجر شود.

به طور کلی می‌توان گفت که تحلیل محتوای ۸۵ مقاله در حوزه توسعه ورزش زنان نشان می‌دهد که این حوزه به طور درخور توجهی در سال‌های اخیر مدنظر پژوهشگران قرار گرفته است. نتایج نشان داد که بیشتر مقالات به بررسی عوامل مؤثر بر توسعه و موانع توسعه پرداخته‌اند. این تمرکز بر شناسایی عوامل و موانع می‌تواند به طراحی مداخلات و برنامه‌ریزی‌های بهتری در این زمینه منجر شود؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود پژوهشگران به سمت بررسی و ارزیابی استراتژی‌های عملی و کاربردی برای توسعه ورزش زنان حرکت کنند. استفاده از روش‌های آماری کمی، به‌ویژه معادلات ساختاری نشان‌دهنده تمایل پژوهشگران به تحلیل دقیق داده‌ها و روابط پیچیده است؛ در حالی که روش‌های کیفی نیز به درک عمیق‌تری از تجربیات و نظرات زنان در ورزش کمک می‌کنند. با توجه به نتایج می‌توان گفت که توجه به توسعه ورزش زنان افزایش یافته است و این موضوع به‌عنوان یک حوزه پژوهشی در حال رشد شناخته می‌شود، اما نیاز به توجه بیشتر به چالش‌ها و استراتژی‌های توسعه احساس می‌شود. همچنین با توجه به انجام پژوهش‌های متعدد در چند سال اخیر در مورد توسعه ورزش زنان، پیشنهاد می‌شود مدیران و مسئولان با نهادهای دولتی و غیردولتی برای بهبود زیرساخت‌های ورزشی و فراهم کردن امکانات دسترسی برای زنان همچون ساخت و تجهیز سالن‌های ورزشی و برنامه‌ریزی برای کاستن از تبعیض‌های جنسیتی در امکانات ورزشی همکاری کنند. پیشنهاد می‌شود با تدوین و اجرای سیاست‌های دولتی همچون فراهم کردن اعتبارات مالی و حمایتی برای ورزش بانوان که به صورت خاص بر حمایت از ورزش زنان متمرکز باشد، زمینه توسعه ورزش زنان فراهم شود. با توجه به نتایج و اهمیت توسعه ورزش زنان، پیشنهاد می‌شود کارگاه‌های آموزشی همچون آموزش‌های تکنیکی و تقویت روحیه رقابت‌پذیری برای ارتقای مشارکت زنان در ورزش، به‌ویژه در جوامع محلی و مناطق محروم برگزار شود. با توجه به نتایج، بیشتر پژوهش‌ها در سطوح ملی یا بین‌المللی انجام شدند؛ بنابراین برای توسعه مؤثر ورزش زنان در ایران، پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های بیشتری در سطوح استانی و شهرستانی انجام شوند؛ زیرا این مطالعات می‌توانند نیازها، موانع و فرصت‌های خاص هر منطقه را شناسایی کنند و به طراحی برنامه‌های بومی و متناسب با شرایط جغرافیایی و فرهنگی هر استان یا شهر منجر شوند.

در این پژوهش محدودیت‌هایی وجود داشت؛ به این صورت که دسترسی به داده‌های مرتبط با وضعیت ورزش زنان در برخی مناطق به دلیل کمبود منابع و زیرساخت‌های موجود دشوار بود. همچنین با توجه به وجود باورها و نگرش‌های فرهنگی و اجتماعی در ایران، انجام پژوهش‌هایی که می‌تواند به طور مستقیم بر مشارکت زنان در ورزش تأثیر بگذارد، می‌تواند مانعی برای انجام پژوهش‌های جامع باشد.

براساس بررسی فرضیه‌های تأییدشده در این پژوهش، با توجه به اهمیت توسعه ورزش زنان، پیشنهادهای پژوهشی زیر برای بررسی دقیق‌تر و ارائه پژوهش‌های بیشتر در این حوزه ارائه می‌شود:

۱- از آنجاکه پژوهش‌های گذشته کمتر به ابعاد عمیق اجتماعی و فرهنگی پرداخته‌اند، پیشنهاد می‌شود مطالعات آتی با استفاده از روش‌های کیفی عمیق نظیر پدیدارشناسی، قوم‌نگاری یا نظریه زمینه‌ای به بررسی باورها، هنجارها، کلیشه‌های جنسیتی و تجربیات زیسته زنان در بستر فرهنگی ایران بپردازند؛

۲- پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آینده به تحلیل انتقادی سیاست‌ها و قوانین موجود در حوزه ورزش زنان پرداخته شود و شکاف‌ها، قوت‌ها و ضعف‌های آن‌ها شناسایی شود؛

۳- با توجه به نتایج پژوهش‌های انجام‌شده و اهمیت روزافزون رسانه‌ها و فضای مجازی مانند شبکه‌های اجتماعی، پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌هایی به بررسی اثربخشی کمپین‌های دیجیتال، نقش اینفلوئنسرها و پلتفرم‌های ورزشی آنلاین در افزایش آگاهی و تشویق زنان به مشارکت ورزشی پرداخته شود؛

۴- پیشنهاد می‌شود پژوهشی درباره مطالعه تطبیقی میان استان‌ها یا مناطق مختلف ایران و حتی مقایسه با کشورهای دیگر با شرایط فرهنگی مشابه انجام شود.

پیام مقاله

در این مطالعه، محتوای پژوهش‌های انجام‌شده در زمینه توسعه ورزش زنان تحلیل شد تا روندها، چالش‌ها و دستاوردهای ورزش زنان شناسایی شود. هدف این بررسی کشف قوت‌ها، ضعف‌ها و نیازهای تحقیقاتی آینده بود تا به بهبود مفهوم و کیفیت ورزش زنان کمک کند. این موضوع نشان‌دهنده اهمیت فزاینده ورزش زنان و ضرورت تأمین حمایت و منابع بیشتر برای توسعه این حوزه است.

ملاحظات اخلاقی

تمام ملاحظات اخلاقی در زمینه جمع‌آوری داده‌ها و طراحی پرسشنامه‌ها رعایت شده است.

مشارکت نویسندگان

سهم هر نویسنده

نویسنده مسئول: دکتر شهرام شفیی ایده پردازی (۱۰۰)، جمع‌آوری داده (۲۰)، تحلیل داده‌ها (۴۰)، نوشتن مقاله بازبینی (۵۰) و ویرایش (۴۰) مدیر پروژه (۷۰)

نویسنده دوم: سیده زهرا میرزمانی جمع‌آوری داده (۸۰)، تحلیل داده‌ها (۶۰)، نوشتن مقاله (۷۰) بازبینی (۵۰) و ویرایش (۶۰) مرور ادبیات (۱۰۰)

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان، این مقاله تعارض منافع ندارد.

تشکر و قدردانی

از تمامی کسانی که ما را در انجام این پژوهش یاری کردند، کمال تشکر و قدردانی را داریم.

منابع

1. Afroozeh, M., Niknam Shiri, Z., & Mehri, A. (2022). Discourse analysis of women's sport in Iran. *Communication Management in & Media*, 9(2), 19-1. <https://doi.org/10.30473/jsm.2021.57816.1510> [In Persian].
2. Akbari, M., Delbari Ragheb, F., Zolfaghari, A., Kalanaki, A., & Razi, S. (2016). Designing knowledge map of entrepreneurship in Iran based on Iran's Persian scientific researches. *Organizational Culture Management*, 13(4), 1091-1112. <https://doi.org/10.22059/jomc.2016.55429> [In Persian].
3. Asheghi, B., Ramzani Nejjad, R., & Abdi, S. (2022). Content analysis of articles related to politics and sport from 1388 to 1398. *Communication Management in Sport Media*, 9(3), 45-57. <https://doi.org/10.30473/jsm.2020.52194> [In Persian].
4. Avcil, C., & Dalaman, Z. B. (2025). A critical feminist analysis of women's football in Türkiye: Challenges, opportunities, and societal implications. *International Review for the Sociology of Sport*. <https://doi.org/doi.org/10.1177/10126902251313853>

5. Azimi, S., Hatami, H., & Akbari, R. (2015). The role of cultural and social factors on women's participation in sports. Paper presented at the First Conference on the Role of Women in Community Health, Tehran, [In Persian].
6. Azimzadeh, S. M., Heydari, R., Darabi, M., & Shajiee, K. (2021). Quantitative content analysis of brand-related research trends in the Iranian sports industry. *Sports Marketing Studies*, 1(4), 52-22. <https://doi.org/doi.org/10.34785/J021.2020.152> [In Persian].
7. Beigmohamadi, T., Asheghi, B., Hematinezhad Toli, M. A., & Atta Jafar, S. (2023). Content analysis and review of articles related to women's sports management in Iranian scientific research journals. *Communication Management in Sport Media*, 11(1), 47-61. <https://doi.org/10.30473/jsm.2022.63720.1615> [In Persian].
8. Esmailpour Bariki, E., Shojaei, V., & Hami, M. (2022). Future study of Iranian educational sportFactors affecting the development of educational sports in Iran with a futures study approach. *New Trends in Sport Management*, 9(35), 179-192. [In Persian].
9. Eydi, H., Bakhshi Chenari, A. R., & Fadaei Deh Cheshmeh, M. (2019). The role of the media on the attitude of Iranian women toward the participation of Muslim women in the Olympic and world championships. *Communication Management in Sport Media*, 7(1), 43-50. <https://doi.org/10.30473/jsm.2019.42463.1278> [In Persian].
10. Ghasemi, H. (2014). Content analysis of physical education dissertations and theses in Payam Noor University based on research methodology. *New Trends in Sport Management*, 1(3), 65-74. [In Persian].
11. Godarzi, M., Eyvazi Kolsh, G., Alidoust, E., & Dehghan Ghahfarokhi, A. (2024). Presenting a model of structural barriers to the growth and development of women in Iranian sports. *Strategic Studies on Youth and Sports*, 23(63), 317-338. <https://doi.org/10.22034/ssys.2022.2283.2639>
12. Hajipour, B., Tayebi Abolhasani, S. A. H., & Azizian Kalkhoran, Z. (2016). Content analysis of the field of strategic management (Case study: Quarterly Journal of Strategic Management Studies). *Strategic Management Research*, 22(62), 13-47. [In Persian].
13. Hancock, J. I., Allen, D. G., Bosco, F. A., McDaniel, K. R., & Pierce, C. A. (2013). Meta-analytic review of employee turnover as a predictor of firm performance. *Journal of management*, 39(3), 573-603. <https://doi.org/10.1177/0149206311424943>
14. Hancock, M., Lyras, A. L. E. X. I. S., & Ha, J. P. (2013). Sport for development programs for girls and women: A global assessment. *Journal of Sport for Development*, 1(1), 15-24.
15. Hashemi, B. F. A., Tojari, F., Sajjadi Hazaveh, S. H., & Amirtash, A. (2022). the modeling factors affecting the loyalty of female participants in recreational sports. *Quarterly Journal of Woman and Society*, 12(48), 189-202. <https://doi.org/10.30495/jzv.2022.15907.2338> [In Persian].
16. Hekmati, M., Dinani, M. M., & Hosseini, R. N. S. (2020). Designing a model for development of women sports with an emphasis on sports as a social phenomenon: What do we need? *ournal of Human Sport and Exercise*, 17(1), 105-115. <https://doi.org/10.14198/jhse.2022.171.11>
17. Joshua, O. R., Adeoye, O. O., & Ibrahim, O. (2013). Social cultural factors influencing women's participation in sports as perceived by female students of the University of Ilorin. *Makerere Journal of Higher Education*, 4(2), 159-167. <https://doi.org/10.4314/majohe.v4i2.3>
18. Kontopantelis, E., Buchan, I., Webb, R. T., Ashcroft, D. M., Mamas, M. A., & Doran T. (2018). Disparities in mortality among 25–44-yearolds in England: A longitudinal population-based study. *Lancet Public Health*, 3, 567–75. [https://doi.org/10.1016/S2468-2667\(18\)30177-4](https://doi.org/10.1016/S2468-2667(18)30177-4)
19. Laar, R., Zhang, J., Yu, T., Qi, H., & Ashraf, M. A. (2019). Constraints to women's participation in sports: A study of participation of Pakistani female students in physical activities. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 11(3), 385-397. <https://doi.org/10.1080/19406940.2018.1481875>
20. Latififard, M. , Saffari, M. , Norouzi Seyed Hossini, R., & Bahrani, M. (2020). A systematic review of sports-related studies on social media. *Communication Research*, 27(102), 151- 169. <https://doi.org/10.22082/cr.2020.121468.2004> [In Persian].
21. Levermore, R. (2008). Sport: A new engine of development? *Progress in Development Studies*, 8(2), 183-190. <https://doi.org/10.1177/146499340700800204>

22. Maleki, M., Hosseini, M., Ostadi, Z., & Mardani, F. (2016). A survey on sport challenges of birjand female employees. *Strategic Studies on Youth and Sports*, 14(30), 107-122 [In Persian].
23. Mirshekaran, Z., Bahrololoum, H., & Bagheri, H. (2020). Investigating the factors affecting the development of Iranian women's sport championship. *Contemporary Studies On Sport Management*, 9(18), 1-14. <https://doi.org/10.22084/smms.2020.20201.2465> [In Persian].
24. Moradi, A., Hosseini, M., & Moradi, R. (2017). Prioritization of deterrents to women's participation in sport activities in Alborz province, Iran. *SJSPH*, 15(1), 23-34 [In Persian].
25. Naghdi, A., Balali, E., & Imani, P. (2011). A study on socio- cultural barriers of women's participation in sports case study: 20-40 year-old female athletes and non-athletes in Hamedan province. *Woman in Development & Politics*, 9(1), 147-163. [In Persian].
26. Paton, G. (1987). Sport management research—What progress has been made? *Journal of Sport Management*, 1(1), 25-31.
27. Pourkiani, M., Hamidi, M., Goodarzi, M., & Khabiri, M. (2017). Analyzing the role of championship and professional sport on sport development. *Sport Management Studies*, 9(42), 55-72. <https://doi.org/10.22089/smrj.2017.454.1143> [In Persian].
28. Raife, D., Lisi, S., & Fico, F. (2002) Analyzing media messages (M. Boroujerdi, & S. Alavi, Trans). Tehran: Publishing House. [In Persian].
29. Ramezani Nezhad, R., Hozhabari, K., Eidi, H., Reyhani, M., & Asgari, B (2015). Elite sports management. Amol: Shomal Paydar. [In Persian].
30. Rasekh, N. (2021). Systematic review of women's sports studies. *Sport Management Journal*, 13(3), 745-765. <https://doi.org/10.22059/jsm.2021.222326.1744> [In Persian].
31. Rasekh, N., Zareian, H., Ghasemi, H., & Rezaie, Z. (2019). Championship sports for Iranian women: Challenges, opportunities and solutions. *New Approaches in Exercise Physiology*, 1(1), 99-116 <https://doi.org/10.22054/nass.2018.9861> [In Persian].
32. Sadeghipour, H. R., Jahanian, M., & Moosavi, S. R. (2015). Challenges and Opportunities of Women's Sport in Bushehr and their Removal Solutions. *Strategic Studies on Youth and Sports*, 14(29), 201-214. [In Persian].
33. Zaeri Esfahani, S. (2021). The role of exercise on women's mental health. Paper presented at the International Conference on Psychology, Educational Sciences and Lifestyle, Tehran. [In Persian].